

ROZPOWIEDZIEĆ (37) *vb pf*

rof- (27), roz- (10).

Oba o oraz pierwsze e jasne; w drugim e wahania.

inf wypowiedzieć (6); -ć (1), -eć (1) *SarnStat* (1:1). $\diamond$ *fut* 1 sg rozpowi(e)m (2). $\diamond$ 3 sg wypowiedie (7); -e (1), -(e) (6). $\diamond$ 1 pl rozpowi(e)my (1). $\diamond$ 3 pl wypowiedzą (1). $\diamond$ *praet* 3 sg m wypowiedział (8). [f wypowiedziała.] $\diamond$ 3 pl subst wypowiedziały (1). $\diamond$ *imp* 2 sg rozpowi(e)dz (3) *BibRadz*, *BielKron*, *PaprPan*, wypowiedź (1) *MurzNT*. $\diamond$ *con* 1 sg m bym wypowiedział (1), [bych wypowiedział]. $\diamond$ 3 sg m by wypowiedział (2). $\diamond$ 1 pl m pers byśmy wypowiedzieli (1). $\diamond$ *part praet act* wypowiedziawszy (3).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w. (trzy z niżej notowanych przykładów).

1. Powiedzieć a. napisać coś, zwłaszcza szczegółowo, czasem: wielu osobom; *narrare PolAnt*, *Vulg; exponere Modrz; proponere JanStat* (26) : *Persequi voce aliquid* Nieco słowy wyliczyć/ to yeft. Z początku do końca wypowiedzieć. *Mącz* 386a; *BudBib Deut* 30/13.

rozpowiedzieć co [z wyrazem o znaczeniu ogólnikowym] (7): *OpecŻyw* [79]v; *LibLeg* 9/54v; *LibMal* 1548/146v; rospowiedziawszy im wżytko/ połał ie do lopy. *WujNT Act* 10/8; *IEfliby* kto do fądu przyzedłszy rzeczy fwéy słufznie rospowiedzić nieumiał/ [...] *SarnStat* 569 [*idem*] 912; *CiekPotr* 83; [*KorcZRoZm E2*].

rozpowiedzieć co [= przedmiot wypowiedzi: o czym; opowiedzieć] (7): ktorzy w tym iecháli á profili rospowiedziawszy znáki y cudá iego [św. *Stanisława*] nawyżłsemv biskupowi. *BielKron* 362, 299v; *GórnDworz* C7; rospowiedział im Fáraon ten fwoy *BudBib Gen* 41/8, *Deut* 30/12; DO nas miły Zophokles záiedź w Rułkie kráie/ A rospowiedz wczciwych białychgłow zwyczáie *PaprPan* F4; *ModrzBaz* 19v.

rozpowiedzieć komu (15): Gdy ty rzeczy fyn rospowiedział matce fwé milé/ fłyłfátz to [...] flyz niezmierné wyléwala *OpecŻyw* [79]v, 165v; *UstPraw* H3; *RejFig* Aa2v; *OrzRoZm* T2v; *BielKron* 299v, 362, 459; *BudBib Gen* 41/8; *WujNT Act* 10/8, 12/17; *CiekPotr* 58, 83; [*HistFort* N4]. *Cf* *rozpowiedzieć komu o kim*.

rozpowiedzieć komu [o kim], o czym (*a. de aliqua re*) (2): *KromRoZm II* g4v; gdzie im on Praełat cokolwiek *de regno Dei* rospowiedzić rofkazał *ReszList* 172; [*ListyPol* 1536/108; Tu podobno bédziefz chciał/ ábychci nieco o wyfpách [...] rospowiedział. *BusLic* 18].

rozpowiedzieć po czym [= gdzie] (1): bowiem rospowiedzwał po wżytkiej *Perfyey*/ iż pány *Mácedońskie*/ broniąc poczciwości fwey/ pobiły połły *Perłkie* bárzo mężne. *BielKron* 116v.

cum A cum inf „być” (1): Moy towarzysłz miał mię zá świętego/ y rospowiedział wżem *Máchometanom* mnie być świętego człowieká *BielKron* 459.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: *zaimék pytaJny* (2), *iz* (1)] (3): *BielKron* 116v; *WujNT Act* 12/17; pomyśl o tym *Iefliby* to nie było pożyteczniey, ábym Ia dołzedł do *Pángrażzá*, y rospowiedział mu Iáko fię rzecz ma. *CiekPotr* 58; [*Cresc* 1571 40].

Z połączeniem przytoczenia ze zdaniem dopełnieniowym (1): y niewierzę ia temu/ áby ktory Człowiek chciał być v nas *Krolem Polłkiem*/ gdybyfmy mu rospowiedzieli/ że bédziefz winien naymnieyże rzeczy fądzić *OrzRoZm* T2v.

Zwroty: »szerzej rospowiedzieć« (1): *LibLeg* 9/54v *cf* »ustnie rospowiedzieć«.

»ustnie rozpowiedzieć« (1): zatym sye lascze V.C.M. porvczam fwemv myłocziwemv panv, a łfam dali pan bog szerzey włthnye wszythky rzeczy rospowyem *LibLeg* 9/54v.

[Szereg: »rozpowiedzieć albo wypisać«: jego m(ilość) pan wojewoda kal(i)ski ty rzeczy W(aszej) M(ilości) rozpowie albo szerzej wypisze. *ListyPol* 1542/297.]

2. Przekazać, powtórzyć czyjeś słowa lub przedstawić tekst prawny; *exponere PolAnt* [co; w tym: brzmienie lub treść tekstu (4); komu (7)] (8) : Powiedzialatz ijm byla náfwiętlífa panna fwé wyłłcie niektorym łafiadam/ ktoré drugim dobrym paniám to rozpowiedziály *OpecŻyw* 30; gdi takowi pofel na moy wielky dwor przyyedzye a mnye potrzebe od flowa do flowya rozpowye. *MetrKor* 46/47; *LibLeg* 10/114v, 11/186v; *OrzRozm* V; *BielKron* 63v; *BudNT Hebr* 9/17[19]; Iefli Wozny ináčéz przysięę rozpowié, iáko karan bydz ma. *SarnStat* 576.

3. Wyjaśnić, wytłumaczyć; *explicare PolAnt* [co; w tym: komu (2)] (3) : Gdzie Piotr odpowiedaiąc rzekł mu/ rołpowiédź nám podobieńftwo to *MurzNT Matth* 15/15; *BibRadz Matth* 13/36.

Zwrot: »szerzej rozpowiedzieć« (1): Ale wyrozumienie tego Artykułu Pleban łzerzey rozpowie *KuczbKat* 55.

Formacje współrdzenne cf POWIEDZIEĆ.

Cf [ROZPOWIEDZENIE], ROZPOWIEDZIANY